

Man har paa Landet en vis Forestilling om, hvad vedkommende Husstand skal yde. Ydermere vide vi, at Ofret paahviler enhver konfirmeret Person, kort sagt, der er under den nuværende Ordning en meget stor Part af Beboerne, som maa deltage i Ofret. Afsløjer man paa den Maade, som der her er foreslaaet, efter Formue og Lejlighed og saaledes, at de offerberettigede endog skulle udelukkes — og Præsten og Skolelæreren, i hvert Fald Præsten, ere ofte de højtbeskattede i Landkommunerne — hvem bliver saa tilbage? Det bliver væsentlig Hartkornsejerne. I de fleste Kommuner bestemmes Formue- og Lejlighedsstaten saaledes, at der trækkes en hel Del fra for hver Husstand. Jeg kender Kommuner, hvor der trækkes 5,000 Kr. fra for hver Husstand og 1,000 Kr. for hvert Barn, der er i Husstanden — er der 5 Børn, kan det altsaa blive 10,000 Kr., der blive fri for Formue- og Lejlighedsstat. Derved bliver altsaa en hel Del fri for at svare denne Formue- og Lejlighedsstat. Der er Kommuner, hvor man af Hensyn til de uheldige mellemkommunale Forhold, som vi jo ofte have talt om, ikke ligner mere end $\frac{1}{6}$ paa Formue og Lejlighed, og hvor man har en saa lille Formue- og Lejlighedsstat, der er det en mindre Del af Kommunens Beboere, maasse 20 eller 30 Procent, som udrede hele denne Stat. Naar nu altsaa Ofrene, som før have hvilet, om jeg saa maa sige, paa alle, tilnærmelsesvis har været en Kopstat, lægges over paa en 11, 12, 13 Personer, saa komme disse jo til at bære hele Offerbyrden for alle de andre. Dette synes noget uretfærdigt, og det bliver endnu uretfærdigere, naar Accidenjerne tages med. Jeg har søgt at gøre en Beregning over, hvor meget der svares i Højtidsoffer — hvorvidt den holder Stik, vil jeg ikke indestaa for. Spørg denne svares der de fleste Steder 2 Kr. pr. Ed. Hartkorn. Man vil altsaa komme til at forøge Kommunestatten med omtrent 2 Kr. pr. Ed. Hartkorn ved at afløse paa den foreslaaede Maade, men jeg tror, det vil vække en vis Ubvilje saaledes at lægge denne Udgift over paa Kommunerne; thi vore kommunale Statter ere jo allerede høje, og man klager jo overalt over dem. Man modtog den ny Fattiglov, man modtog den ny Allderdomsforsørgelseslov og man har modtaget adskillige andre smaa Love fra

Højtidsdagen, som kun have foraarsaget, at Kommunestatterne, ogsaa Hartkornstatten, ere stegne, og jeg siger neppe for meget, naar jeg antager, at Hartkornstatten i de sidste 20—30 Aar er stegen med ca. 40 pCt. Hvor uskyldigt dette lille Lovforslag end synes at være, vil det, om det end ikke direkte lægger Byrden paa Hartkornet, men paa Formue og Lejlighed, dog hevirkte, at den samlede Kommunestats vil stige i det Forhold, som jeg her har anført. Kunde Forholdet imidlertid ordnes paa en Maade, som er berørt af forskellige ærede Talere her, nemlig saaledes, at Lønnen til Lærerne fastsattes paa Skoleloven, at Højtidssofret til Præsterne sættes ind i en Præstelønningslov, og man da kunde komme ud over Vanstelighederne uden at forøge de kommunale Statter, saa tror jeg, Staten stod sig ved at gennemføre en saadan Ordning. Men jeg tror, man skal være meget varsom med under de nuværende sørgelige Tider at forøge de kommunale Statter, enten de hedde Hartkornstatter, eller de hedde Formue- og Lejlighedsstatter.

Jeg skal endnu fremhæve en lille Vanstelig med Hensyn til Lovforslagets § 7, hvor det hedder, at man skal lægge denne Byrde over paa de offerpligtige i Forhold til Formue- og Lejlighedsstaten. Jeg ved ikke rigtig, om denne Ordning ikke vil komme i Kollision med Kommunallovens § 18, hvor det hedder, at Forholdet mellem, hvad der skal lignedes paa Formue og Lejlighed, og hvad der kan lignedes paa Hartkorn, skal fastsættes for 3 Aar ad Gangen. Hvis man nu paa Grund af Afløsningen forøger Formue- og Lejlighedsstaten med det fulde Beløb, saa vil dette Forhold sikkert blive forandret, og det vil i alt Fald ikke kunne lade sig gøre, for 3 Aar ere gaaede.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bardenfleth): Det har ikke været uventet for mig, at Lovforslaget, saaledes som jeg har tilladt mig at fremsætte det i denne Samling, har mødt nogen Modstand i dette Ting fra forskellige ærede Medlemmers Side, efter at Regeringens Forslag, som blev forelagt her i Tinget i næsforrige Samling efter Landstingsudvalgets Initiativ, var blevet vedtaget i en saadan Stikkelse, at det havde medtaget